

Till kommunstyrelserna (exkl. kommunerna i landskapet Åland)

hänvisning Justitieministeriets brev 17.6.2011, dnr JM 31/51/2011
Vallagen 2.10.1998/714, 9 §

PRESIDENTVALET 2012: Meddelande om röstningsställen och de kommunala centralvalnämndernas kontaktuppgifter

Kommunstyrelsen beslutar om kommunens allmänna förhandsröstningsställen och röstningsställena på valdagen inom röstningsområdena samt svarar för att uppgifterna om dem omedelbart införs i det nationella registret över röstningsställen (Vall 9 §) för att valet ska kunna förrättas felfritt.

Med hänvisning till ovan nämnda brev från justitieministeriet ger Befolkningsregistercentralen i detta brev kompletterande anvisningar om hur uppgifter om röstningsställen samt centralvalnämndens kontaktuppgifter ska införas i registret över röstningsställen.

Uppgifter om valdag och röstningsställen införs av kommunen själv i registret över röstningsställen, och därifrån överförs de direkt för användning bl.a. vid utskriften av meddelandekort. **Förfarandet förutsätter att kommunen ytterst noggrant kontrollerar uppgifterna och inför dem korrekt.**

Befolkningsregistercentralen ber kommunstyrelsen vidarebefordra detta brev till kommunens centralvalnämnd. Brevet kan också läsas på justitieministeriets valsidor www.vaalit.fi.

Justitieministeriet fastställer en anvisning (VAT-anvisning nr 2b) för det valdatasystem som ska användas för de praktiska åtgärder som avses i detta brev. Anvisningen, *Anvisningar för kommunala centralvalnämnden om användningen av basdatasystemet*, skickas sedan till kommunerna.

1. Register över röstningsställen

Delsystemet Basdata i valdatasystemet är ett sådant register över röstningsställen som avses i 9 § i vallagen. Justitieministeriets valstöd kommer att inrätta en valaktivitet, *Presidentvalet 2012*. I den ska den kommunala centralvalnämnden **senast fredagen den 28 oktober 2012 kl. 16:00** införa uppgifter om röstningsställen och centralvalnämndens kontaktuppgifter för valförrättningen och kvittera uppgifterna.

Valaktiviteten Presidentvalet 2012 öppnas för kommunerna måndagen den 3 oktober 2011 kl. 8:00. Inloggning sker enligt justitieministeriets VAT-anvisning nr 1 och systemet används enligt VAT-anvisning nr 2b.

I valaktiviteten Presidentvalet 2012 finns följande uppgifter färdigt införda:

- *uppgifter om förhandsröstningsställena* från riksdagsvalet 2011 överförda till Basdatasystemet från Grunduppgifter om val,
- *uppgifter om röstningsområden respektive röstningsställena på valdagen*, i den form uppgifterna har haft i riksdagsvalen, eller i den form de har efter att kommunfullmäktiges beslut om indelningen i röstningsområden träder i kraft den 15 oktober 2011 eller utifrån uppgifter som Befolkningsregistercentralen särskilt har fått från magistraterna om kommunfullmäktigebeslut gällande ändring av röstningsområdesindelningen,
- *centralvalnämndens kontaktuppgifter* överförda från Grunduppgifter om val.

Ändringar i röstningsområdesindelningen ska enligt 8 § i vallagen meddelas magistraten, och har enligt anvisningarna inte behövt införas genom kommunens försorg i valdatasystemets Basdata. De uppgifter om röstningsområden som anmälts till magistraten och som träder i kraft den 15 oktober 2011 har av Befolkningsregistercentralen överförts till basdatasystemet i september 2011.

För varje kommun har i basdatasystemet antecknats samma förhandsröstningsställena som i riksdagsvalet 2011. I basdatasystemet finns följande uppgifter färdigt införda:

- Namn och besöksadress
- Dagar när röstningsställena håller öppet enligt samma system som i riksdagsvalet, t.ex. om röstningsställena i riksdagsvalet höll öppet från onsdag 6.4 till tisdag 12.4, är motsvarande dagar nu följande: i det första valet från onsdag till tisdag 11–17.1.2012 och i det andra valet från onsdag till tisdag 25–31.1.2012.

Kommunen ska vidta följande åtgärder:

- Uppgifter om de dagliga öppettider som helt och hållet saknas ska i alla händelser kompletteras av kommunen.
- Öppettider som har ändrats ska rättas till.
- Kommunen ska också stryka sådana ställen som användes i riksdagsvalet, men som inte kommer att användas i presidentvalet.
- Kommunen ska lägga till nya förhandsröstningsställena.
- För varje röstningsställe ska alla uppgifter anges, annars godkänner systemet inte kvitteringen.

Kommunstyrelserna ska se till att de uppgifter som införts i Basdatasystemet om de allmänna förhandsröstningsställena och valdagens röstningsställena samt centralvalnämndens kontaktuppgifter **senast fredagen den 28 oktober 2011 kl. 16:00** är i sin slutgiltiga form inför presidentvalet. Det är synnerligen viktigt att denna tidsfrist iakttas, eftersom dessa uppgifter av största vikt för valförrättningen kopieras från Basdatasystemet genast efter kl. 16:00 för att användas i andra datasystem och för andra syften enligt en mer detaljerad beskrivning nedan. Efter att tidsfristen har gått ut är överföringen av nödvändiga ändringar från Basdatasystemet till övriga användningsområden en omständlig procedur där varje ändring görs manuellt av Befolkningsregistercentralen, vilket inbegriper stora felrisker.

Eventuella fel i uppgifterna om röstningsställen eller i kommunala centralvalnämndens kontaktuppgifter som observeras efter tidsfristen den 28 oktober 2011 ska var för sig anmälas till Befolkningsregistercentralen per e-post till vrk.vaalit@vrk.fi eller per telefon (Kristiina Kaivonen tfn 09 2291 6750, Esko Kirjalainen tfn 09 2291 6634, Timo Salovaara tfn 09 2291 6551). Efter den 28 oktober 2011 kan kommunen inte längre själv införa ändringar i uppgifterna. Utifrån anmälan undersöker Befolkningsregistercentralen hur de röstberättigade ska meddelas om ändringen. Om basdata-systemet innehåller fel som beror på kommunens centralvalnämnd, ska kommunen betala eventuella kostnader för nya utskriften eller meddelanden till de röstberättigade.

Alla fel och behov av korrigeringar kan fortlöpande meddelas fram till valdagen den 22 januari 2012 och vid ett eventuellt andra val fram till valdagen den 5 februari 2012, för att ge den rikstäckande organisationen för genomförandet av valen och olika informationssystem tillgång till korrekt information.

Förutom direkta fel är det möjligt att ändringar av tvingande skäl inträffar i vilken som helst av de uppgifter som ska införas i registret över röstningsställen och skrivas ut på exempelvis meddelandekorten; såsom:

- en byggnad som på beslut av kommunstyrelsen utsetts till förhandsröstningsställe eller röstningsställe på valdagen får omfattande skador efter 28.10 och man blir tvungen att fatta beslut om att flytta röstningsstället
- centralvalnämndens telefonnummer ändras av en anledning som inte varit känd före 28.10.

Befolkningsregistercentralen ska så snart ändringsbehovet konstateras utan dröjsmål underrättas också om alla tvingande ändringar som görs i efterhand, även om det ännu inte finns någon ny uppgift (t.ex. ersättande röstningsställe) att tillgå.

Registret över röstningsställen i valdatasystemet (Basdata) används under valets gång enligt följande:

Uppgifterna om förhandsröstningsställen förmedlas från registret till meddelandekortens bilagor, justitieministeriets webbplats på adressen www.vaalit.fi och BRC:s karttjänst för röstningsställen. I delsystemet Basdata är uppgifterna tillgängliga för alla valmyndigheter.

Uppgifterna om röstningsställen på valdagen förmedlas från registret till meddelandekorten, karttjänsten för röstningsställen och befolkningsdatasystemet. I delsystemet Basdata är uppgifterna tillgängliga för alla valmyndigheter.

Kommunala centralvalnämndens kontaktuppgifter förmedlas från registret till meddelandekorten, justitieministeriets webbplats och befolkningsdatasystemet. I delsystemet Basdata är uppgifterna tillgängliga för alla valmyndigheter.

2. Uppgifter om röstningsställen på valdagen och centralvalnämndens kontaktuppgifter som ska anges på meddelandekortet

Uppgifterna i rubriken överförs till meddelandekorten (anmälan om rösträtt) direkt från Basdata i valdatasystemet. Detta innebär att ingen annan instans än kommunen själv kontrollerar att uppgifterna är riktiga, och uppgifterna överförs kvitterade

av kommunen på kvällen fredagen den 28 oktober 2011 för att i befintlig form användas för utskrift av meddelandekort och för andra ändamål vid valförrättningen. Med sin kvittering bekräftar kommunen de fastställda uppgifterna och deras riktighet. Det är därför viktigt att uppgifterna kontrolleras och vid behov korrigeras eller kompletteras med största noggrannhet.

När Basdatasystemets valaktivitet Presidentvalet 2012 den 3 oktober 2010 görs tillgänglig för kommunerna för granskning, komplettering och kvittering av uppgifter, har Befolkningsregistercentralen sett till att där som bas finns uppgifter om den indelning i röstningsområden som är aktuell under valförrättningsperioden 15.10.2011–14.10.2012.

Att beakta om röstningsställen på valdagen och röstningsområden

För den händelse att det fullmäktigebeslut om indelning i röstningsområden som träder i kraft i oktober 2011 och som skickats till magistraten saknar uppgifter om ändringar av röstningsområdenas röstningsställen på valdagen, har Befolkningsregistercentralen kopierat in röstningsområdets namn i fältet för röstningsställets namn.

Om kommunens indelning i röstningsområden ändras från den 15 oktober 2011, är det av största vikt att uppgifterna om röstningsställen på valdagen och respektive röstningsområden kontrolleras och vid behov korrigeras extra noggrant.

Om det upptäcks fel eller minsta oklarhet i numreringen av röstningsområdena eller i röstningsområdenas namn, ska kommunen omedelbart ta kontakt med Befolkningsregistercentralen (kontaktuppgifterna ges ovan i första stycket), eftersom kommunen inte själv kan ändra uppgifterna om röstningsområden i Basdatasystemet.

Uppgifterna om röstningsställen på valdagen införs av kommunen själv först när kommunen har kontrollerat att numreringen av röstningsområdena och områdenas namn är felfria, dvs. att uppgifterna stämmer överens med kommunfullmäktiges, eller vid kommunsammanslagningar något annat behörigt organs, beslut om kommunens indelning i röstningsområden.

Om kommunstyrelsens beslut om röstningsstället på valdagen medför att också röstningsområdets namn måste justeras på grund av att namnet på röstningsområdet sammanfaller med namnet på röstningsstället, ska ett särskilt meddelande om beslutet skickas till Befolkningsregistercentralen (kontaktuppgifter, se ovan), som korrigerar namnet på röstningsområdet i Basdatasystemet.

Att beakta om centralvalnämndens kontaktuppgifter

”Telefonnummer för allmänheten” är en viktig uppgift vid kontroll och bekräftelse av centralvalnämndens kontaktuppgifter. Detta telefonnummer skrivs ut på meddelandekortet som centralvalnämndens enda telefonnummer, dvs. i detta fält ska anges ett nummer som under tjänstetid tar emot förfrågningar från röstberättigade och anmälningar om röstning i hemmet enligt anvisningarna på meddelandekortets baksida. Telefonnumret till kommunens växel lämpar sig i princip inte för ändamålet, förutom ifall telefonisten har fått utförliga anvisningar om hur samtal som gäller valfrågor ska kopplas vidare och växeln är utrustad med inspelningsmöjlighet för dem

som ringer efter tjänstetid. "Telefonnummer för allmänheten" är en obligatorisk uppgift; utan den kan centralvalnämndens kontaktuppgifter inte kvitteras.

Centralvalnämndens uppgift "Telefonnummer för myndigheterna" registreras i systemet bara för den inbördes kommunikationen mellan valmyndigheterna, och där anges ett telefonnummer på vilket den person i kommunen som är ansvarig för valfrågor kan nås t.ex. när röstningen pågår och vid andra kritiska tidpunkter under valförrättningen. I praktiken är detta telefonnummer ofta mobilnumret till centralvalnämndens sekreterare. Telefonnummer för myndigheterna är likaså en obligatorisk uppgift.

Leveransadressen för röstlängden ska anges i systemet som extra adress till centralvalnämnden, ifall den är en annan än centralvalnämndens normala gatuadress. En postboxadress duger inte som leveransadress för röstlängden.

3. Registrering av uppgifter i basdatasystemet

Uppgifter om förhandsröstningsställen

Förhandsröstningsställets namn

I ett tidigare brev ger justitieministeriet anvisningar om hur förhandsröstningsställets namn ska anges. Varje förhandsröstningsställe måste absolut namnges på ett sätt som gör det lätt att identifiera röstningsstället, t.ex. "Posten i Vallgård", "Kommungården", "Kommunkansliet" eller "Brändö bibliotek". Som namn accepteras inte exempelvis "postkontor 00520", inte heller "20320 Åbo/Västra centrum", utan helst "Posten i Västra centrum". Kommunens namn behöver inte anges i förhandsröstningsställets namn (INTE: "Närpes stadshus" utan "Stadshuset"), eftersom den förteckning som medföljer meddelandekortet är indelad efter kommun och kommunens namn redan anges i rubriken över förteckningen.

Eftersom väljarna är mer förtrogna med röstningsstället under benämningen "posten" än under benämningen "Itella Abp:s kontor" rekommenderas det att namnet hellre registreras i formen "Posten i Hoplax" än t.ex. "Itella Abp:s kontor i Hoplax".

Förhandsröstningsställets besöksadress

Som besöksadress anges den exakta gatuadressen, för att väljarna ska hitta fram så enkelt som möjligt och för att röstningsställets koordinater ska kunna sökas automatiskt bl.a. med hjälp av karttjänsten för röstningsställen. Om byggnaden har flera gatuadresser (t.ex. ett hörnhus i kvarteret) anges den adress, där (huvud-) entrén till röstningslokalen är belägen.

Uppgifter om förhandsröstningsställen på svenska och finska

När meddelandekorten skrivs ut utgår man från att de röstberättigade får uppgifterna på svenska eller finska efter modersmål också i enspråkiga kommuner (röstberättigade på Åland dock bara på svenska). Till meddelandekorten bifogas beroende på mottagarens modersmål antingen en svensk- eller en finskspråkig förteckning över de allmänna förhandsröstningsställena i kommunerna i valkretsen. Målet är därför att förteckningarna i varje kommun till sin språkdräkt ska vara fullständiga. En

absolut förutsättning för detta är att uppgifterna om förhandsröstningsställena införs korrekt och fullständigt på båda språken i Basdatasystemet.

Det rekommenderas därför att man också i enspråkiga kommuner översätter artnamn i förhandsröstningsställets namn till det andra inhemska språket. Sådana artnamn är t.ex. "bibliotek", "huvudbibliotek", "post", "kommunkansli", "kommungården".

Obs: som allmän praxis rekommenderas att namnen på skolor med undervisning bara på finska inte översätts till svenska, t.ex. den finskspråkiga grundskolan "Peltomäen koulu" ska också "på svenska" anges som "Peltomäen koulu" i uppgifterna om röstningsställen. På motsvarande sätt översätts inte namnen på svenskspråkiga skolor till finska (t.ex. "Katedralskolan").

En förutsättning för att man på meddelandekortet ska kunna framställa felfria språkversioner av förteckningen över förhandsröstningsställen är att röstningsställets adress införs i Basdatasystemet såväl i fältet för besöksadressen på finska som i fältet för besöksadressen på svenska. I enspråkiga kommuner införs adressen på kommunens officiella språk även i fältet för det andra språket.

T.ex. en enspråkigt finsk kommun anger förhandsröstningsställets namn på såväl finska som svenska, men gatuadressen bara på finska. Den finskspråkiga gatuadressen anges också som besöksadress i fältet för den svenskspråkiga besöksadressen.

Röstningsställen på valdagen

Röstningsställets namn

Namnet på röstningsstället på valdagen anges i en form som gör det lätt för röstningsområdets väljare att känna igen vilken plats det är fråga om, t.ex. "Gröndals bibliotek", "Lagstads skola".

Röstningsställets besöksadress

Röstningsställets besöksadress ska anges så att röstningsområdets väljare har så lätt som möjligt att hitta fram. Om byggnaden har flera gatuadresser (t.ex. ett hörnhus i kvarteret) anges den adress, där (huvud)entrén till röstningslokalen är belägen. Adresserna ska vara exakta och felfria också för att röstningsställets koordinater ska kunna fastställas för automatisk positionering av röstningsställen i karttjänsten.

Uppgifter om röstningsställena på svenska och finska

Namn och adress för röstningsställena på valdagen införs enligt kommunens språkförhållanden, dvs. i tvåspråkiga kommuner både på finska och svenska och i enspråkiga kommuner bara på kommunens officiella språk. En förutsättning för att Basdatasystemet ska fungera är dock att röstningsställets namn även i enspråkiga kommuner anges i fältet för det andra språket. Namnet översätts inte för detta ändamål utan anges i fältet såsom det lyder på kommunens officiella språk.

VAT-anvisningar nr 2b, som fastställts av justitieministeriet, innehåller mer detaljerade anvisningar om inmatningen av enstaka uppgifter i Basdatasystemet.

4. Indelning i röstningsområden som gäller under valförrättningsperioden 15.10.2012–14.10.2013

Om indelningen i röstningsområden ändras ska kommunen i enlighet med 8 § i vallagen senast i april 2012 besluta och meddela magistraten om den indelning i röstningsområden som gäller under den tid som nämns i rubriken. I basdatasystemet för valaktiviteten Presidentvalet 2012 får inte införas några sådana uppgifter om eventuella kommande ändringar i indelningen i röstningsområden som kommer att iakttas för första gången i samband med kommunalvalen i oktober 2012.

Kommande ändringar i röstningsområden införs i Basdatasystemet (Grunduppgifter om val/Valaktiviteten Kommunalvalen 2012 som inrättas efter presidentvalet) av Befolkningsregistercentralen sedan ändringarna anmälts till magistraten inom utsatt tid.

Överdirektör

Hannu Luntiala

Informationstjänstexpert

Kristiina Kaivonen

FÖR KÄNNEDOM

Justitieministeriet
Magistraterna och deras enheter